

Amazon proti Gutenbergovi

Podle zástupců serveru Palmknihy.cz před sebou mají **ELEKTRONICKÉ KNIHY** světlou budoucnost. Dočkáme se v následujících letech výrazného prosazení této technologie?

MICHAL ČERNÝ

Jaká budoucnost čeká nastupující technologii elektronických knih? Ve škále odpovědí na tuto otázku lze nalézt i dva extrémní názory: Z tábora technofilů zaznívá, že elektronická kniha má tolik výhod, že během několika málo let zcela převálcuje knihy tištěné. Čtenáři nebudou dělat nic jiného než pomocí CDMA modemů či jiných bezdrátových technologií stahovat z internetových portálů elektronické knihy do svých digitálních zařízení. Skeptici tomu nevěří a tvrdí, že tištěná kniha má za sebou od Gutenbergových dob několik staletí trvající tradici, která odolá útoku jakékoli digitální technologie.

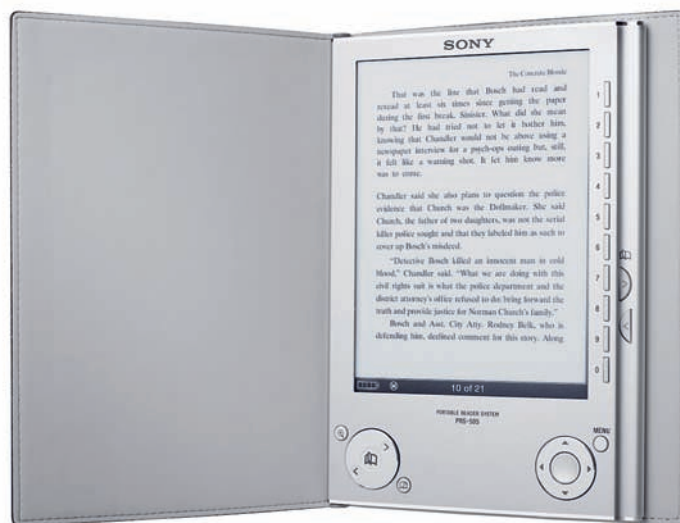
Aniž bychom si chtěli hrát na čaroděje věstící z křišťálové koule, trůfáme si tvrdit, že pravděpodobná cesta budoucího vývoje vede uprostřed mezi oběma extrémny.

Beletrie ano, se skripty je to horší

Fakt je, že zájem o elektronické knihy u nás i ve světě neustále roste. Jak se píše v nedávno vyda-

ném tiskovém prohlášení, český server Palmknihy.cz zaznamenal v loňském roce téměř jeden milion stažených elektronických knih. Za celou dobu existence tohoto serveru od roku 2000 se pak počet stažení blíží k pěti milionům. Za hlavní výhodu e-knih považuje zakladatel a „duchovní vůdce“ projektu Jiří Vlček především jejich dostupnost. „Pochybují, že byste s sebou do tramvaje tahali 24 000 knih, což je množství, které se vejde do digitální čtečky,“ říká Jiří Vlček. „Je to víc, než běžný člověk přečte za celý svůj život, a víc, než obsahuje průměrně velké knihkupectví.“ Právě skutečnost, že se obrovské množství digitálních dat vejde do jednoho malého skladného zařízení o formátu A4 nebo A5, lze považovat za klíčovou přednost e-knih.

V současnosti se elektronické knihy čtou zejména na malých přenosných přístrojích, jako jsou kapesní počítače nebo mobilní telefony – obzvláště dynamicky rozvíjející se platformou je Apple iPhone se softwarovou čtečkou Stanza. Avšak hardwarové, speci-

INFO

iTunes pro knihy

Na začátku byl jednoduchý nápad prodejce knih Amazon.com. Šlo o to nabídnout podobné řešení jako Apple iTunes, ale určené pro distribuci knih. Společnost si tak nechala vyvinout čtečku nazvanou Kindle, vybavenou displejem na bázi elektronického papíru a především CDMA modemem. Knihy se dají

stahovat a platit přímo prostřednictvím portálu Amazonu, a to mobilně přes americkou síť Sprint, na čtečce lze také odebrat některá periodika či noviny. Základním zadrhelem Kindle zůstává výrazné omezení na USA, protože jinak než přes síť Sprint se nedají elektronické knihy Amazonu nakupovat.

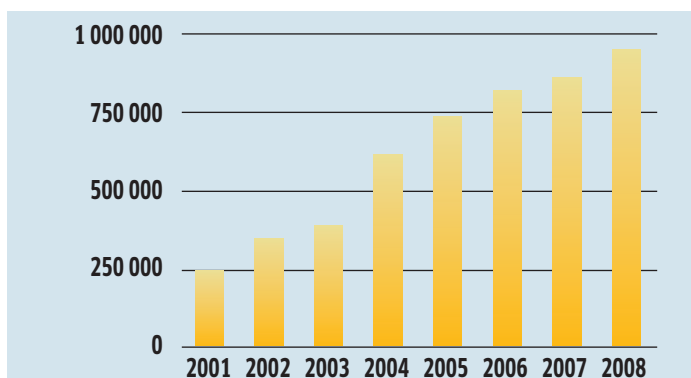
alizované čtečky e-knih, vybavené technologií elektronického inkoustu (jako je například často uváděný Kindle od Amazonu), jsou na počátku a teprve se rozvíjejí. E-knihy je třeba zatím chápat nikoli jako náhradu tištěných knih, ale spíš jako jejich doplněk. „Pro určité typy textů se digitální zařízení hodí víc, pro jiné méně,“ vysvětluje Jiří Vlček. „Například beletrie se z e-booku čte naprosto bez problémů, protože je vnímána lineárně – horší je, pokud byste na něm chtěli číst odbornou literaturu, třeba skripta.“ V takovém případě je klasický papír lepší – tištěná skripta je možné ve vteřině intuitivně a rychle prolistovat, zatímco technologie elektronického inkoustu je stále ještě příliš pomalá a obnova obrazovky probíhá těžkopádně.

Přijetí e-booků: Jde o zvyk

Hlavní překážky rozvoje elektronických knih se nacházejí na

mentální úrovni – a to jak u vydavatelů, tak i u čtenářů. Vydavatelé se například obávají pirátských verzí svých knih, pokud by vyšly v elektronické podobě. Na serveru Palmknihy jsou e-knihy přístupné zdarma (například neexistuje jakákoli finanční odměna pro autora textu) a bez protikopírovací ochrany. Vzhledem k tomu, že ochrana DRM znamená pro legálního uživatele nepohodlí a odstupuje se od ní i v hudební branži, server Palmknihy do budoucna ani s jejím nasazením nepočítá. S e-knihami mají mentální problém i sami čtenáři – často říkají, že papír je zkrátka papír, který voní, a fyzická podoba je nade vše. Jedná se však spíše o zvyk. Jiří Vlček je v tomto samozřejmě optimista: „Očekávám, že technologie elektronických knih se u nás plně prosadí během následujících tří let.“

MICHAL.CERNY@CHIP.CZ

Stoupající tendence: E-knihy se v ČR stahují čím dál víc, v loňském roce zaznamenal server Palmknihy.cz téměř 1 milion stažení